

# Jolanta Kmiec

---

## Ochrona młodzieży na imprezach masowych

---

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 1, 131-137

---

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Jolanta KMIEĆ**

Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu

## OCHRONA MŁODZIEŻY NA IMPREZACH MASOWYCH

Coraz częściej słyszymy o pobiciach, bójkach czy nawet morderstwach popełnionych w czasie imprez rozrywkowych, a w szczególności w trakcie koncertów młodzieżowych. Często odbywa się to w obecności towarzyszącej ochrony, która nie wie, co dzieje się z ludźmi w chronionych przez nią obiektach.

Należy zadać pytania: dlaczego? Co jest przyczyną że młodzi ludzie nie mający konfliktu z prawem ulegają ogólnej euforii i zaczynają popełniać czyny, których wcześniej by się nie dopuścili.

Koncert jest zjawiskiem masowym, bardzo spontanicznym, swoistym wydarzeniem, w którym biorą wszyscy udział: publiczność i występujący. Jest to żywy kontakt z twórcą, nie tylko przez odbiór jego sztuki ale też aktywny udział w przedstawieniu. Twórcy na estradzie często ulegają metamorfozie po to, by wywołać odpowiednie wrażenie, jest to tak zwany image artysty.

Czasami muzyka schodzi na dalszy plan. Liczy się tylko idol i jego reakcje ze sceny. Jest to ekspresja ciała czyli mimika, gestykulacja, ruch i taniec. Artyści chcą wszelkimi sposobami wyróżnić się od otoczenia często czynią to przez makijaż, strój czy fryzura. Przykładem tego jest The Cure mający wymyślny makijaż czy strój przypominający roztrzęsionego schizofrenika. W Polsce będzie to Michał Wiśniewski kojarzony z kolorem włosów. Młodzież przychodzi na koncerty w strojach, fryzurach czy makijażach przypominających swojego idola, w ten sposób identyfikując się ze sceną.

Odbiór show opiera się na doznaniu zmysłowym i emocjonalnym. Dlatego ekspresja jest nierozdzielna z percepcją.<sup>1</sup> Wszystko co dzieje się na scenie dochodzi do uszu, nozdrzy, skóry i serca. Do tego dochodzą alkohol, narkotyki i inne używki, a wszystko po to, by się wyszaleć i wyładować nagromadzoną agresję.

Scena na koncert jest odpowiednio przygotowana: światło, nagłośnienie i scenografia. Natężenie dźwięków w pierwszym rzędzie wpływa na fizjologię człowieka. Głośna muzyka wywołuje zmiany w pulsie, oddechu, przyspiesza bicie serca, zmiany w przemianie materii oraz poziomie cukru.<sup>2</sup>

Błysk światła z częstotliwością 6-8 sekund powoduje utratę percepcji, gdy wzrasta do 25 błyskawice światła nakładają się na fale „a” w mózgu, które kontratakują zdolności koncentracji. Jeśli zwiększymy bardziej częstotliwość człowiek traci zdolność kontroli. W takiej sytuacji artysta może kierować tłumem ze sceny - mamy tu działanie podprogowe. Hasła są rzucane ze sceny i natychmiast odbierane przez tłum.

Dodatkowym bodźcem jest scenografia. Klimat sprzyja do łatwiejszej manipulacji i manifestacji idei jakie chce przekazać artysta. W Polsce najwięcej awantur było na Festiwalach Muzyki Rockowej w Jarocinie. W 1992 roku Tygodnik „Nie” przyznał nagrodę zespołowi „Virus” z Łodzi za największy antyklerykalizm.

<sup>1</sup> W. Siwiak: *Etyka rocka*. Warszawa 1993, str. 98

<sup>2</sup> K.P. Piasta: *Elementy demoniczne w muzyce w muzyce rockowej na podstawie literatury polskiej i zagranicznej*. W: A.J. Nowak (red.): *Satanizm. Rock. Narkomania. Seks*. Lublin 2000, str. 111-112

W odpowiedzi na satanistyczne występy rockowe powstał rok chrześcijański, który ma wymiar wertykalny i horyzontalny. Wertykalny – tekst o chwale Boga (urywki z Biblii, głównie psalmy) mający pokazać wartości chrześcijańskie. Wymiar horyzontalny to styl muzyczny, którego nie ma w liturgii, ale jest na pielgrzymkach czy spotkaniach. Ze sceny nie emanują światła mające wpływ na podświadomość uczestników. Tu nie dochodzi do awantur, obserwuje się zjawisko wzrostu ilości chrześcijańskich festiwali muzycznych.



Od 1992 do 1997 ochrona imprez muzycznych była żywiołowa. Wewnątrz uczestników widowiska byli wtopieni w kilkusobowych zespołach policjanci. Rozpoznawali oni nastrój. Gdy działo się coś złego – powiadamiali ochronę stojącą na zewnątrz. W razie potrzeby wszczynali akcję, by nie dopuścić do dalszych awantur.

Dopiero ustawa z 22 sierpnia 1997 roku po raz pierwszy zdefiniowała pojęcie ochrony osób i mienia podczas trwania imprez masowych. Zgodnie z definicją ustawową „ochrona osób” to działanie mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia, zdrowia i nietykalności osobistej. Służby porządkowe mają obowiązek reagowania na agresję i przemoc. Przez agresję rozumiemy zachowanie zmierzające do wywołania niezadowolenia lub gniewu na osobach lub rzeczach. Może to być wroga napastliwa postawa wobec kogoś - agresja fizyczna lub słowna. Przemoc zaś to fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś. Często jest to użycie fizycznego przymusu, gwałtu wbrew czyjejś woli. Przemoc częściej spotykamy na stadionach niż na koncertach.

Dlatego też rozrózniono imprezy masowe i imprezy masowe o podwyższonym ryzyku. I tak impreza masowa to impreza sportowa, artystyczna lub rozrywkowa na której liczba miejsc dla osób na stadionie, czy w innym obiekcie nie będącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej wynosi

nie mniej niż 1000, a wypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy nie mniej niż 300.

Z imprezą masową o podwyższonym ryzyku mamy do czynienia gdy istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji. Do tego rodzaju imprez są zaliczane niektóre koncerty młodzieżowe. Nie są imprezami masowymi imprezy w teatrach, operach, operetach, filharmoniach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki, czy imprezy organizowane w placówkach oświatowych, bądź imprezy organizowane w ramach współzawodnictwa sportowego. Tu należy dodać, że poza siedzibami placówek wymagane jest wystąpienie do odpowiednich władz (właściwej gminy) o wyrażenie zgody na organizację imprezy. Ze względu na bezpieczeństwo muszą być zaplanowane środki służące zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników.<sup>3</sup> Obowiązki związane z organizacją imprezy masowej określa ustawa z 22 sierpnia 1997.



Organizatorzy często unikają określenia impreza masowa, a tym bardziej - o podwyższonym ryzyku, bo nakłada to na nich dodatkowe obowiązki. Dlatego często próbują wprowadzić określenie festiwal, które nie pociąga za sobą tylu środków na utrzymanie ochrony i bezpieczeństwo. Instytucje o charakterze publicznym mają obowiązek przeprowadzenia przetargu na ochronę imprezy.

Organizator imprezy masowej powinien zapewnić bezpieczeństwo osób obecnych na imprezie, zabezpieczyć pod względem medycznym, a także spełniać wymagania pod względem stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze

<sup>3</sup> Ustawa z dn. 25 października 1991 roku O organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Rozdział IV art. 34

służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.

Organizator wcześniej powinien wiedzieć czego oczekiwać i żądać od firmy ochroniarskiej. W tym celu przeprowadza się przetarg na ochronę. W ramach przetargu można żądać referencji, określenia ilości stałego składu obsługi. Można żądać wykazu imprez chronionych przez te firmy. Niestety większość ofert jest brana pod uwagę pod względem finansowym, tak by ochrona odbyła się jak najmniejszym kosztem. „Agencje ochrony są w stanie zapanować nad porządkiem podczas dużych imprez sportowych i muzycznych. Faktem jest, że praktyce wygląda to inaczej. W żadnym przypadku nie jest to wina agencji ale organizatora. Dlaczego? Dlatego, że organizator imprezy chce aby chronić ją najniższym kosztem, jak najmniejszą liczbą ludzi. Chce jak najwięcej zaoszczędzić i oszczędza ryzykując bezpieczeństwem ludzi, którzy przyszli na imprezę”<sup>4</sup>.

Firmy ochroniarskie składając swoją ofertę do przetargu powinny brać pod uwagę:

- kalkulację sił i środków;
- założenia taktyczne wykonania ochrony;
- zachowanie proporcji sił i środków do prognozowanego zagrożenia chronionej jednostki;
- wsparcie sił ochrony wszelkimi dostępnymi środkami technicznymi;
- koordynację działania poszczególnych grup pracowników ochrony.

Dysponując niezbędną ilością sił i środków, należy dokonać ich rozmieszczenia, biorąc pod uwagę kierunki zagrożenia – na koncertach najczęściej miejsca przed sceną - punkty ważne i newralgiczne.

Jednym z determinantów warunkujących skuteczną ochronę są siły i środki będące w dyspozycji agencji ochrony - stan etatowy, kwalifikacje pracowników jak i ilość posiadanych środków technicznych. W sprawie wymogów i przepisów, jakie powinny spełniać służby porządkowe reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dn.2 lipca 2002 r.



<sup>4</sup> Czy prywatne firmy ochroniarskie są w stanie zadbać o bezpieczeństwo na imprezach sportowych?  
Fakty, 1 luty 1988r

Ustawa z 22 sierpnia 1997 roku o bezpieczeństwie imprez masowych<sup>5</sup> określa wymogi, jakim podlegają służby porządkowe w zakresie wykształcenia i wyposażenia. Określa warunki szczegółowe i sposoby działania tych służb w zakresie sprawdzania upoważnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, sposobu legitymizowania, przeglądania bagaży oraz usuwania osób zakłócających imprezę. Kandydaci na członków służb porządkowych i kandydaci na stanowiska odpowiadające za sprawy bezpieczeństwa są zobowiązani odbywać odpowiednie przeszkolenia. Zakres programu szkolenia dla członków służb porządkowych nieposiadających licencji pracownika ochrony fizycznej, obejmuje zagadnienia:

- teoretyczne: zapoznanie z przepisami prawa dotyczącymi porządku i bezpieczeństwa na imprezach masowych;
- praktyczne: w zakresie samoobrony i technik interwencyjnych.

Szkolenia kandydatów są prowadzone przez szkoły lub ośrodki kursowe przygotowujące do wykonywania zadań pracownika ochrony osób i mienia. Szkolenia powinno się kończyć egzaminem wewnętrznym. Praktyka wskazuje iż te uregulowania nie są w pełni realizowane.

Zadania związane z pełnieniem obowiązków na danym stanowisku powinny być szczegółowo opisane w planie ochrony i przedstawione każdemu pracownikowi w zakresie jego obowiązków i uprawnień. Po każdym koncercie jak przy pełnieniu innej ochrony każdy jest rozliczany z nałożonych obowiązków i zadań.

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 roku o bezpieczeństwie imprez masowych - Dz. U nr 106, poz. 680. mówi: organizator imprezy masowej jest obowiązany do zapewnienia bezpieczeństwa osobom obecnym na imprezie oraz zapewnienia porządku podczas trwania imprezy. Zabezpieczenie imprezy masowej to nie tylko firmy ochraniarskie ale ogół skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych przez organizatora imprezy, wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starostę i wojewodę, Policję Państwową, Straż Pożarną i inne jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej, służbę zdrowia i inne, właściwe służby i organy w zależności od potrzeb.

Służby porządkowe powinny legitymować się identyfikatorem umieszczonym na widocznym miejscu. Identyfikator powinien zawierać co najmniej 4 podstawowe informacje:

- nazwę wystawcy;
- numer identyfikacyjny i fotografię osoby wykonującej czynność;
- okres ważności;
- pieczęć i podpis wystawcy.

Podczas zabezpieczeń strażnicy mogą pełnić służbę w uniformach:

- czarne spodnie bojówki, kurtki operacyjne, czarne peleryny z napisem OCHRONA;
- kamizelki odblaskowe: w warunkach gdzie wymagane jest wyraźne odznaczenie pracownika ochrony od uczestnika imprezy;
- umundurowanie galowe: podczas imprez artystycznych pracownicy umundurowani są w firmowe garnitury w kolorze granatowym. Pozwala to zachowanie pełnej czujności ochrony bez wyraźnego odznaczenia się od otoczenia.

---

<sup>5</sup> Dziennik Ustaw z 2001 r. Nr 120, poz.1298 i Nr123 poz. 1353 oraz z 2002r. nr 25, poz.253



Na dużych imprezach masowych zatrudnianych jest kilka firm, dlatego ważne jest aby wszyscy pracownicy ochrony mieli takie same kamizelki.

Członkowie ochrony powinni być wyposażeni, w zależności od zadań, w:

- łączność bezprzewodową;
- ręczne wykrywacze metalu;
- latarki elektryczne;
- środki opatrunkowe;
- wzory biletów, identyfikatorów i zaproszeń, środki transportu;
- inne niezbędne i prawnie dozwolone środki ochrony osobistej.

Do zakresu kompetencji służb porządkowych należy również stwierdzenie czy dana osoba ma prawo przebywać na imprezie masowej.<sup>6</sup> Rejestry prowadzone są przez Komendę Główną Policji. Organizator imprezy zwraca się z zapytaniem o listę osób objętych zakazem wstępu na imprezy masowe do Komendanta Wojewódzkiego Policji właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy. Zapytanie powinno zawierać oznaczenie i podpis organizatora, określenie województwa lub województw, których mieszkańców dotyczy. Organizator otrzymuje informację w formie wydruku komputerowego.

Przed rozpoczęciem legitymowania należy podać podstawę prawną i powód legitymowania. tożsamości osoby legitymowanej ustala się na podstawie: dowodu osobistego, tymczasowego zaświadczenia tożsamości, legitymacji szkolnej lub studenckiej, dokumentu stwierdzającego tożsamość cudzoziemca jak i innych dokumentów potwierdzających tożsamość zaopatrzonej w fotografie i adres zamieszkania osoby legitymowanej. Służby porządkowe mogą również dokonywać kontroli uczestników imprezy poprzez: przeglądanie odzieży - wymaga to wykonania czynności przez osobę tej samej płci. Przeglądanie bagaży może dokonać każdy

<sup>6</sup> Rejestracja o zakazie wstępu na imprezę masową następuje na podstawie „zawiadomienia o zakazie wstępu na imprezę masową”. Zawiadomienie to sporządzane jest przez sąd, który to orzeczenie lub przez kolegium do spraw wykroczeń. Dz. U 1998 r. Nr62, poz. 397

z ochraniarzy. Często zjawiskiem jest mała ilość kobiet w ochronie, czego przykładem jest występ Tiny Turner na hipodromie, gdzie w niektórych miejscach nie było wcale kobiet wśród obsługi ochrony występu. Skutkiem tego był brak konsekwencji w kontroli odzieży osób wchodzących na koncert. Bagaże sprawdzano sporadycznie. Moje spostrzeżenia potwierdza K. Drozd w artykule: „Tina – gwiazda disco-polo” na łamach pisma Ochroniarz. Ogólnopolski Magazyn Zawodowy.

Przed przystąpieniem do kontroli bagażu lub odzieży członek służby porządkowej wzywa osobę do okazania ich zawartości. W przypadku stwierdzenia posiadanych rzeczy, których wnoszenie jest zabronione odmawia się wpuszczenia danej osoby lub usuwa ją się z imprezy. W przypadku stwierdzenia posiadania broni, niebezpiecznych przedmiotów, napojów alkoholowych, materiałów wybuchowych, pirotechnicznych i pożarowo niebezpiecznych oraz środków odurzających członek służby porządkowej dokonuje ujęcia takiej osoby i przekazuje ją policji wraz odebranymi przedmiotami spisując protokół ze swoich czynności jeśli jest to możliwe w zaistniałej sytuacji.

Gdy dana osoba, która swoim zachowaniem zakłóca imprezę powinna być z niej usunięta. Ochrona w takim przypadku jest zobowiązana do użycia zwrotu „Służba porządkowa” i podania swojego imienia i nazwiska oraz okazania identyfikatora umieszczonego na widocznym miejscu i podania podstawy prawnej oraz przyczyny do usunięcia osoby z miejsca przeprowadzania masowej imprezy. Członek służb porządkowych towarzyszy tej osobie do granicy miejsca w którym odbywa się impreza. Jeśli zwłoka w oddaleniu tej osoby grozi niebezpieczeństwem dla życia i zdrowia ludzkiego lub chronionego mienia członek służb porządkowych może odstąpić od wymienionych czynności.

W przypadku niepodporządkowania się wezwaniu osoby do opuszczenia imprezy i stawiania przez nią oporu członek służby porządkowej:

- będący pracownikiem agencji ochrony wynajętej do zabezpieczenia imprezy, posiadający licencję pracownika ochrony fizycznej, wyprowadza przy użyciu siły fizycznej osobę która nie podporządkowuje się wezwaniu, poza granice imprezy;
- nieposiadający licencji pracownika ochrony fizycznej, wzywa do przeprowadzenia usunięcia osoby pracownika z licencją lub zwraca się o pomoc do Policji za pośrednictwem kierownika do spraw bezpieczeństwa.

Przebieg tej czynności powinna dokumentować notatka, która winna zawierać: dane personalne osoby, rodzaj dokumentu wg którego nastąpiło zidentyfikowanie osoby, określenie czasu, miejsca i rodzaju czynności, przyczyn i skutków ich podjęcia. Także imiona i nazwiska członków służby porządkowej, którzy dokonali tych czynności. Notatka jest przekazywana kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, który jest jego reprezentantem. Broń palna może być użyta jedynie przez osoby uprawnione do jej posiadania w sytuacjach przewidzianych odpowiednimi przepisami prawnymi.

Ochrona imprez masowych jest bardzo odpowiedzialnym zajęciem. W grę wchodzi tu emocje, często patologie społeczne i używki. Wymaga to nie tylko wiedzy teoretycznej ale przede wszystkim doświadczenia i współpracy wszystkich sił porządkowych (niepublicznych i publicznych), o czym często zapominają organizatorzy.